

Jaarverslag 2024

JWS

Johannes Wier Stichting
voor gezondheidszorg
en mensenrechten

Inhoudsopgave

Pag.

2	Voorwoord
2	Inleiding
3	Actualiteiten en trends in de Nederlandse gezondheidszorg
3	JWS activiteiten in 2024
5	Werkgroep taalbarrières
6	Werkgroep kansengelijkheid bij bevolkingsonderzoeken
8	Werkgroep ouderen met migratieachtergrond
9	Jongerennetwerk / Jong JWS
10	Werkgroep Geen isolatie in vreemdelingendetentie
11	Werkgroep communicatie
11	Werkgroep Mensenrechteneducatie
12	Symposia en andere bijeenkomsten
14	Honger- en dorststakingen
14	Bijdragen aan schaduwrapportages en brieven
14	Interne organisatie
15	Bestuur, secretariaat en Comité van Advies
16	Contact

1. Voorwoord

In het jaarverslag 2024 beschrijven we de belangrijkste ontwikkelingen van het jaar in de relatie tussen gezondheids(zorg) en de mensenrechten en de activiteiten van onze organisatie op dit gebied. De Johannes Wier Stichting (verder: JWS) bleef in 2024 een vrijwilligersorganisatie met één uitzondering: we hebben een professionele communicatiemedewerker.

We wensen u veel leesplezier.

2. Inleiding

In dit jaarverslag leggen we verantwoording af over de activiteiten van JWS en over de organisatie. De financiële verantwoording 2024 staat in het financieel jaarverslag dat separaat op onze website is gepubliceerd.

Missie en visie van JWS:

- De Johannes Wier Stichting (JWS) bevordert en beschermt het recht op gezondheid, met bijzondere aandacht voor mensen in kwetsbare posities in de Nederlandse samenleving. JWS werkt voor en met professionals in zorg en welzijn.
- JWS houdt nauwlettend oog op de beschikbaarheid, toegankelijkheid en goede kwaliteit van zorg voor iedereen. JWS draagt uit dat het recht op gezondheid samenhangt met veel andere mensenrechten, zoals het recht op een adequate levensstandaard, passende huisvesting, veilig en gezond voedsel, bescherming van de integriteit van lichaam en geest en het recht op gelijke behandeling.
- JWS signaleert, agendeert en kaart misstanden aan bij de verantwoordelijke overheden en (beroeps)organisaties die moeten voorzien in goede zorg voor iedereen.
- JWS versterkt de kennis, vaardigheden en attitude met betrekking tot mensenrechten van aankomende, startende en gevestigde professionals in de zorg door educatie, communicatie en publicaties.”

Voor de invulling van het ‘recht op gezondheid’ baseert JWS zich vooral op artikel 12 van het Internationale Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (IVESCR) en de uitwerking van dat artikel in *General Comment* no. 14 door het Comité dat toezicht houdt op de naleving van het IVESCR.

JWS is een vrijwilligersorganisatie en richt zich inhoudelijk op een aantal speerpunten op haar werkterrein, waarop ze zich met duidelijke boodschappen en positiebepalingen profileert. JWS draagt bij aan schaduwrapportages ten aanzien van internationale verdragen die (mede) ‘het recht op gezondheid’ betreffen.

JWS is kenniscentrum en denktank. Kenniscentrum door het aanbieden van voorlichting en educatie over het ‘recht op gezondheid’ aan professionals in de zorg; denktank door het organiseren van symposia, webinars, expertbijeenkomsten en werkgroepen over actuele onderwerpen. Waar nodig en mogelijk lobbyt JWS om haar doelen kracht bij te zetten. JWS waarborgt de toegankelijkheid en kwaliteit van haar activiteiten en producten door evaluaties en daaruit lering te trekken.

3. Actualiteiten en trends in de Nederlandse gezondheidszorg in 2024

Belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen met (mogelijke) gevolgen voor de gezondheid van en de zorg voor bepaalde groepen in de bevolking waren de problemen en het kabinetsbeleid rond asielopvang, de discussie over - en neiging tot inperking van - de instroom van migranten, en de personeelstekorten in vele sectoren waaronder de gezondheidszorg. Ook suddert mede door het ontbreken van krachtig stikstofbeleid de woningcrisis voort, met als gevolg veel te weinig betaalbare woningen voor midden- en lage inkomensgroepen. Veel van deze zaken hebben gevolgen voor de gezondheid(szorg) en de mensenrechten, en raken direct aan het werkterrein van JWS. Te vrezen valt dat onder dit kabinet ook problemen ontstaan bij de benadering van allerlei andere minderheidsgroepen zoals jongeren met problemen, ouderen met een migratieachtergrond en LHBTI-ers. Ook waren en zijn er signalen van verdere inperking van meer algemene vrijheden zoals die van meningsuiting en media. Voor JWS een reden te meer om met haar werkzaamheden stevig aan de weg te blijven timmeren.

4. De JWS-activiteiten in 2024

4.1 De organisatiestructuur

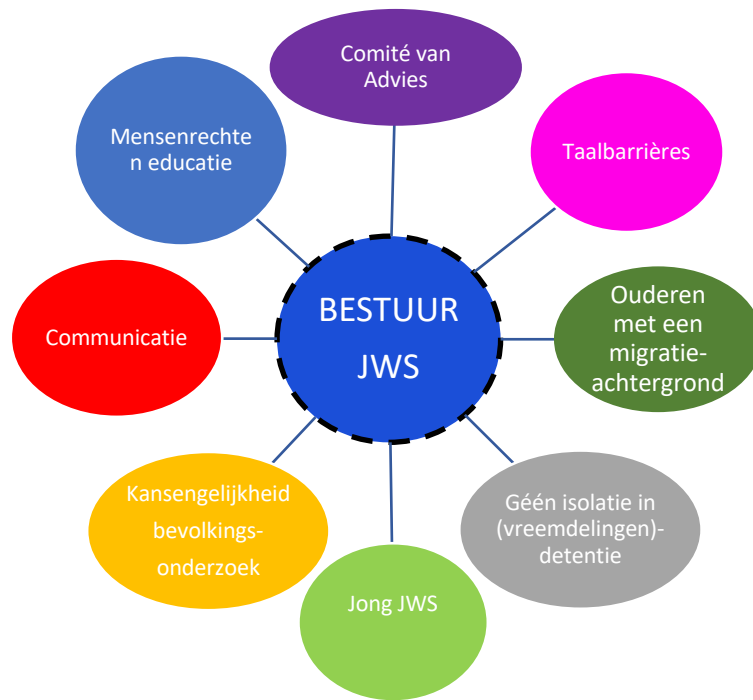
JWS heeft de activiteiten georganiseerd in werkgroepen. Het algemeen bestuur (AB) kan voor bijzondere werkzaamheden werkgroepen in het leven roepen. De werkwijze via werkgroepen is beschreven op de website en [hier](#) te vinden.

Kenmerken van een werkgroep

- De opdracht of missie van de werkgroep is door het AB bepaald, eventueel op voorstel van de werkgroep. De opdracht past bij missie en visie van JWS.
- Elke werkgroep heeft een coördinator ('trekker') en/of is via één of meer bestuursleden verbonden aan het bestuur van de stichting.
- Iedere werkgroep stelt jaarlijks een begroting en een jaarwerkplan op. Het werkplan en de begroting worden in het AB vastgesteld.
- De coördinator rapporteert aan een aangewezen lid/leden van het AB.
- De werkgroep, met haar leden en opdracht, is beschreven op de JWS-website.
- De werkgroep rapporteert haar werk en resultaten in het JWS-jaarverslag.

Organogram

In het organogram zijn de verschillende werkgroepen zichtbaar gemaakt. Het Comité van Advies is overigens géén werkgroep maar een adviesorgaan voor het bestuur van JWS. Een uitgebreid overzicht van de werkgroepen is [hier](#) te vinden.

4.2 Werkgroep Taalbarrières

Leden

Simone Goosen (campagneleider)

Petra de Jong (incidenteel)

Ondersteuning/klankbord vanuit het bestuur

Alies Struijs (voorzitter JWS)

Alette Broekens (lid AB JWS)

Externe (ingehuurde) ondersteuning

Marieke de Ridder (tektschrijver)

Piet van Os (conceptdenker/ontwerper)

Missie

Gelijke toegang tot en kwaliteit van zorg voor iedereen, ook voor mensen die de taal (nog) niet machtig zijn.

Activiteiten en resultaten

De werkgroep tolken bouwde in 2024 de sterke stappen uit voorafgaande jaren verder uit. De werkgroep zette ook in 2024 weer in op twee hoofdlijnen:

1. bewustwording bij professionals, managers beleidsmakers en bestuurders in zowel het zorg- als sociale domein over het belang van het inzetten van professionele tolken.
2. Belangenbehartiging en beleidsbeïnvloeding gericht op toegang tot tolken voor alle professionals in de zorg en het sociaal domein.

De belangrijkste resultaten:

- Uit vragen en reacties die we krijgen blijkt de impact van onze jarenlange campagne: het inzetten van tolken en het bieden van goede zorg aan mensen die de Nederlandse taal onvoldoende machtig zijn bij steeds meer zorgverleners, zorgorganisaties en opleidingen op de agenda.
- Steeds meer organisaties verwijzen naar onze altijd actuele website www.zoschakeltueentolkin.nl
- Door goede samenwerking met alle stakeholders gaat VWS inzetten op een oplossing voor de financiering van tolken voor de gehele eerstelijns.

1. Bewustwording

Ook in 2024 hebben we via verschillende media en symposia weer veel professionals, vertegenwoordigers van patiënten, managers en bestuurders in de zorg en het sociaal domein bereikt met de boodschap dat zorgverleners tolken in moeten (kunnen) zetten wanneer dat nodig is om goede zorg te bieden. De media en middelen zijn onder andere:

- Algemene informatie over de campagne 'Tolken terug in de zorg, alstublieft' op onze JWS-website
- De 'Dit is een kind en geen tolk posters'
- De website Zo schakelt u een tolk in hebben we ook in 2024 weer altijd actueel gehouden – www.zoschakeltueentolkin.nl
- De A4-hand-out van Zo schakelt u een tolk in
- Het filmpje over omgaan met de taalbarrière in de JWS-film Go the extra mile
- LinkedIn via het persoonlijke profiel van campagneleider Simone Goosen en via het JWS-profiel
- Presentaties op symposia, waaronder het congres Cultuursensitieve zorg en een internationaal symposium in het kader van een EU-project over taalbarrières in de geestelijke gezondheidszorg.

- Presentaties, stands en begeleiding in het kader van onderwijs (geneeskundestudenten Amsterdam UMC, verpleegkundestudenten Haagse Hogeschool, studenten University College Amsterdam, community project geneeskundestudenten Rotterdam, Medical Humanities Universiteit Utrecht)
- Bijdragen aan initiatieven voor het verbeteren van de zorg aan anderstaligen zoals het beleid m.b.t. taalbarrières van ziekenhuizen (HMC, Isala), verbeterpunt taal in de geboortezorg regio Noord West Nederland en aan de Patient Reported Experience Measure (PREM) geboortezorg in andere talen.
- Gesprekken met onderzoekers en studenten over werken met tolken

In 2024 zijn de eerste gesprekken gevoerd met expertisecentrum gezondheidsverschillen Pharos om te bekijken of de informatierol over het inzetten van tolken en de richtlijn Omgaan met taalbarrières in de zorg en het sociaal domein kunnen gaan overnemen. Hier is een goede basis gelegd en dit wordt in 2025 verder uitgewerkt.

De leden van de werkgroep hebben De Geneeskundestudent geadviseerd over een zakkaartje over het werken met tolken dat zij aan het ontwikkelen zijn voor coassistenten. Het zakkaartje wordt gebaseerd op de generieke richtlijn Omgaan met taalbarrières in de zorg en het sociaal domein en wordt in 2025 uitgebracht.

2. Belangenbehartiging en beleidsbeïnvloeding

In 2024 is JWS weer aanjager geweest voor het pleidooi voor financiering voor tolken voor alle professionals in de zorg en het sociaal domein. Hiervoor is er doorlopend contact met partners in het netwerk.

- JWS stuurde op 19 januari 2024 een brief aan minister Helder samen met artsenfederatie KNMG, Patiëntenfederatie Nederland, beroepsvereniging voor professionals in het sociaal werk BPSW en GGD GHOR Nederland stuurde JWS om nogmaals te vragen om structurele oplossingen voor de toegang tot tolken voor alle professionals in de zorg en het sociaal domein. Ook ondersteunde JWS de Samenwerkende Beroepsorganisaties Jeugd bij het opstellen van een brief aan de overheid met het verzoek de bekostiging van tolken te regelen.
- De campagneleider heeft in 2024 met ondersteuning van de bestuursleden weer veel contact gehad met beleidsmedewerkers bij het ministerie van VWS en de Nederlandse Zorgautoriteit om aan te dringen op passende oplossingen voor de financiering van tolken en urgentie op het dossier. Met andere partijen heeft JWS aangedrongen op inzet van de overheid op het regelen van financiering voor tolken voor de hele eerstelijns – in plaats van voor starten met de huisartsenzorg. Hier is naar geluisterd en eind 2024 heeft minister Agema de Tweede Kamer geïnformeerd dat zij de NZa heeft gevraagd om uit te zoeken wat de mogelijkheden zijn.
- Journalistiek radioprogramma Argos heeft met meedenken van de leden van de werkgroep over inhoud en contacten de stevige tv-reportage ‘Het ongehoorde kind’ gemaakt en daarbij een artikel geschreven over de problemen door het niet geregeld zijn van de financiering van tolken in de jeugdzorg.
- De leden van de werkgroep hebben bijgedragen aan de commentaarronde van de richtlijn Omgaan met taalbarrières in de zorg en het sociaal domein. Met de openbare oproep aan de Kwaliteitsraad van Zorginstituut Nederland op internationale mensenrechten dag 2019 legde JWS de basis voor deze richtlijn. Het mooie inhoudelijke richtlijntraject wordt uitgevoerd door een multidisciplinaire werkgroep onder projectleiderschap van Patiëntenfederatie Nederland. De richtlijn wordt in 2025 gepubliceerd.

4.3 Werkgroep Kansengelijkheid deelname bevolkingsonderzoek

Leden

Alette Broekens, voormalig adviseur publieke gezondheid, AB-lid

Anita Ham, medisch antropoloog & socioloog, AB-lid

Halima Kharrat, gynaecoloog in opleiding, vrijwilliger JWS

Joanneke van Amesfoort, gynaecoloog in opleiding, vrijwilliger JWS (tot halverwege 2023 vanwege privéomstandigheden)

Maud Beljaars, jurist en vrijwilliger JWS

Anne Marinussen, pleitbezorger gelijke toegang tot zorg, vrijwilliger JWS Missie

Shannon Kanis, huisarts in opleiding, vrijwilliger JWS.

Deze werkgroep is omgezet in een netwerkgroep en heeft als missie gezondheidsverschillen te verkleinen en toegang tot preventieve zorg te vergroten.

Activiteiten en resultaten

- Het bereiken van mensen en toegang tot bevolkingsonderzoek, met name vrouwen (en mannen) die nu niet worden bereikt en daardoor een verhoogd risico hebben voor borst- en baarmoederhals- en darmkanker. We zien dat er voor bepaalde groepen in de samenleving zoals ongedocumenteerden en dak- en thuislozen, drempels bestaan in de toegang tot informatie en deelname aan bevolkingsonderzoeken.
- Het probleem zit veelal in het gestandaardiseerde gezondheidszorgsysteem of in het ontbreken van een systeem om mensen te bereiken die nu niet worden bereikt, waardoor sommige groepen niet kunnen deelnemen aan bevolkingsonderzoeken. Wanneer er bijvoorbeeld een Burgerservicenummer (BSN) en een inschrijving in Basisregistratie Personen (BRP) ontbreekt. Een BSN nummer of een BRP inschrijving hebben deze groepen niet, omdat ze of geen vaste woon- en verblijfplaats hebben, niet ingeschreven staan (in BRP), en/of geen geldige verblijfsstatus hebben. De insteek van JWS is gericht op de ethische en juridische knelpunten. Wij nemen deel aan netwerken om dit thema onder de aandacht te brengen. Preventieve - en toegang tot zorg om gezondheidsverschillen te verkleinen.
- De werkgroep zet jaarlijks opdrachten uit voor HBO studenten van de minor Oncologie van De Haagse Hogeschool en onder studenten die stage lopen in de preventieve zorgsector. Het doel van deze opdracht is driedelig. Ten eerste komt kansenongelijkheid onder de aandacht van zowel de studenten als toekomstige zorgprofessionals als het 'vaste' personeel werkzaam in de preventieve zorginstellingen. Ten tweede wordt hierdoor het gesprek gevoerd tussen JWS, studenten en de instellingen over bijvoorbeeld hoe toegankelijk ze zijn voor verschillende doelgroepen. Ten derde kunnen zowel studenten als zorgpraktijken aangezet worden tot (zelf)reflectie, gerelateerd aan de doelstellingen van de Johannes Wier Stichting. In de opdracht werd gevraagd om aanvullende interventies op te zetten voor groepen die nu niet worden bereikt. Ze worden niet bereikt door gestandaardiseerde manieren zoals een brief per post. Wanneer mensen niet worden bereikt, kunnen ze ook geen geïnformeerde keuze maken om wel/niet deel te nemen aan bevolkingsonderzoeken. Door samen te werken met verschillende stichtingen, organisaties, vrouwen, buurtwerkers, vrijwilligers, studenten in opleiding, (huis)artsen zonder grenzen, straatartsen, etc. worden er verschillende interventies opgezet en gaan we wijken in om mensen te bereiken en te informeren. Ook zijn er lesmaterialen ontworpen voor scholen, zowel HBO als het MBO voor en door zorgprofessionals. Deze worden ingezet om jong professionals bewust te maken zodat ze iedereen weten te bereiken en te informeren. Bijvoorbeeld hoe geven zorgprofessionals zorg aan (ongedocumenteerde) mensen zonder vaste woon en verblijfplaats? Hoe kunnen ze mensen bereiken met beeldmaterialen in straten en hoe zorgen ze voor de toegang tot zorg voor mensen met andere voorkeurstalen? Wat is de impact van deze interventies en hoe kunnen we dat meten. Dat maken we inzichtelijk. Wat kunnen studenten (toekomstige zorgprofessionals) en zorginstellingen leren van elkaar en indien nodig, hoe kan het bereik en de toegang geoptimaliseerd worden – met name was Anita Ham hierin actief (begeleidende rol vanuit JWS en vanuit haar werk bij HHS)
- JWS-deelnemers participeren in bestaande netwerken en leveren een bijdrage vanuit JWS om mee te denken in het bereiken van en toegang tot zorg aan vrouwen en mannen die laaggeletterd zijn, anderstalig zijn of geen BRP of BSN hebben. Verschillende leden van JWS zijn betrokken.
- Vanuit het LUMC is in samenwerking met GGD Haaglanden een onderzoek opgezet betreffende uitslagen van cervixscreening onder dak- en thuislozen, EU-arbeidsmigranten en ongedocumenteerden. Via Anne (ook vrijwilliger bij Dokters van de Wereld) is JWS aangesloten bij dit onderzoek.

• Screening the Neighbourhoods is een samenwerkingsproject wat gestart is in Den Haag en wat zich inzet om gezondheidsverschillen te verkleinen en toegang tot bevolkingsonderzoeken te vergroten. Dit is een samenwerking tussen JWS en De Haagse Hogeschool, LUMC, Aman Artsen, Suikerhuis en Mammarosa. Alette Broekens was vanuit zowel haar vroegere werk bij GGD Haaglanden en is vanuit JWS betrokken bij het project Screening the Neighbourhoods en zit in de zogenoemde 'Denktank' van dit project. Meer informatie hierover kan opgevraagd worden bij Anita Ham.

4.4 Werkgroep Ouderen met een migratieachtergrond

Leden

Alies Struijs, | voorzitter JWS en contactpersoon

Cyril Sedney, vrijwilliger | lid

Amina Meziane, vrijwilliger | lid

Tanja de Rijke, vrijwilliger | lid

Gülay Orhan, vrijwilliger | lid

Hafida Amajoud, vrijwilliger | lid

Jessie Verdijk, vrijwilliger | agendalid

Doelen en plannen voor 2024 (en 2025)

- Expertise professionals in de levenseindezorg aan ouderen met migratieachtergrond versterken, vooral gericht op de laatste levensfase
- Cultuursensitieve ouderenzorg verder brengen
- Praktijksituaties beschrijven en discussies stimuleren via LinkedIn en/of andere media
- Informatie uitwisselen en verbinding zoeken met vergelijkbare organisaties
- Organiseren van live- of online meetings over waardigheid en diversiteit in levenseindezorg
- Presentaties geven in zorg- en geneeskundeopleidingen
- Ontwikkelen van cursus-/trainingsmateriaal voor professionals
- Actualiseren van het themadossier op de website

De werkgroep komt ongeveer eens in de 4 tot 6 weken online bij elkaar gedurende 1 à 1,5 uur en werkt ook mee aan algemene activiteiten van JWS.

Activiteiten en resultaten

In het verslagjaar zijn we 5 keer (4 x online en 1x fysiek) bij elkaar gekomen. De opkomst en samenstelling was wisselend. Soms voltallig (6 leden), een enkele keer met slechts 3 leden. We hebben in twee bijeenkomsten drie gasten ontvangen. Een daarvan was eenmalig (april) aanwezig en betrof een kennismaking en verkenning van raakvlakken op het gebied van palliatieve zorg aan ouderen met een migratieachtergrond. Twee gasten waren aanwezig (resp. in april en in oktober) met interesse voor mogelijke deelname aan de werkgroep. Helaas is door privéomstandigheden een daarvan afgehaakt, de ander heeft zich als lid bij de werkgroep aangesloten.

In 2024 hebben we het volgende gedaan en bereikt.

- Netwerken en uitbreiden van het team, via symposia, LinkedIn berichten of netwerkcontacten van anderen.
- Bijeenkomst (april) met twee gasten: Gülay Orhan, ervaring met cultuursensitief project bij Laurens zorginstelling in Rotterdam en Daniëlle van Bennekom met ervaring in Amsterdam als projectleider palliatieve zorg bij het Netwerk Palliatieve Zorg Amsterdam en Diemen.
- E-zine interview met Amina Mezianne (E-zine mei 2024)
- Werkgroep bijeenkomst bij Amina in Den Haag en kennismaking met het Zorgloket dat zij daar heeft opgezet.
- Casuïstiek verzameld en contact gelegd met Jeanine Suurmond, geneeskunde onderwijs culturele diversiteit. We hebben nu een ingang daar.
- Resultaat: college verzorgd door Cyril bij het Amsterdam UMC aan geneeskunde studenten (mei 2024) bij keuzeonderwijs culturele diversiteit (en in 2025 is Cyril weer teruggevraagd)
- Voorstellen van onze werkgroep + relevante casus op LinkedIn (najaar 2024)
- Deelname aan het BSL-congres Cultuursensitieve zorg (mei en november 2024)
- Aansluiten als JWS (inclusief wgr. Ouderen) bij Nationaal Netwerk Inclusieve Zorg
- Meedenken en -werken met de JWS-film, waaronder het filmpje over waardig levenseinde.

4.5 Werkgroep Jongerennetwerk (Nieuwe naam in 2024: Jong JWS)

Leden

Sterre van der Heyden, orthopedagoog, promovenda kinder- en jeugdpsychiatrie, AB-lid, coördinator en contactpersoon

Bram Kemmere, promovendus klinische psychologie, vrijwilliger JWS

Esmée Voets, diëtist, vrijwilliger JWS, secretariaatsmedewerker JWS

Floor Roelofs, project- en beleidsmedewerker, vrijwilliger JWS

Jessie Verdijk, jurist gezondheidsrecht, beleidsadviseur VWS, vrijwilliger JWS

Manar Daoud, student Geneeskunde en Global Health, vrijwilliger JWS

Neha Usman, geneeskundestudent Amsterdam UMC, vrijwilliger JWS

Tanja de Rijke, gezondheidswetenschapper, PhD student Medische Psychologie bij het Amsterdam UMC, vrijwilliger JWS

Tanja Kopp, Verpleegkundige, werkzaam als programmamedewerker SRG bij Dokters van de Wereld, vrijwilliger JWS

Marlies Smit, MSc Gezondheidsrecht, werkzaam als secretaris bij de RTE, vrijwilliger JWS.

Missie

- Jong JWS vergroot het bewustzijn onder jonge professionals en studenten in de gezondheidszorg en het sociaal domein over het belang van mensenrechten in de (toegang tot) zorg en het sociaal domein.
- Wij bouwen aan een sterk netwerk waarin inspiratie, onderlinge ondersteuning en samenwerking centraal staan. We delen actuele ontwikkelingen en thema's rond mensenrechten in de zorg en het sociaal domein en zetten ons gezamenlijk in voor de bescherming en bevordering daarvan.

Resultaten

- Rebranding: De naamswijziging van 'JWS Jongerenennetwerk' naar 'Jong JWS' heeft geleid tot een gemoderniseerde en professionelere uitstraling die beter aansluit bij onze doelgroep.
- Groei van het Jong JWS netwerk: We hebben nieuwe, enthousiaste leden aan Jong JWS mogen toevoegen.
- Structurele bijeenkomsten: We zijn gestart met 6-wekelijkse bijeenkomsten waarin we samen werken aan onze doelen, kennis en ervaringen delen, elkaar ondersteunen bij praktijkvraagstukken en actuele ontwikkelingen rond mensenrechten in de zorg bespreken.
- Inspiratiesessie: We zijn begonnen met de organisatie van een halfjaarlijkse inspiratiesessie voor jonge professionals in de zorg en het sociaal domein, steeds rond een actueel mensenrechtenthema.
- Bijdrage aan JWS-werkgroepen: Jong JWS-leden namen actief deel aan de lopende JWS-werkgroepen: Ouderen, Kansengelijkheid, Mensenrechteneducatie, en de brede jaarcommissie Géén isolatie in (vreemdelingen)detentie.

4.6 Werkgroep: Géén isolatie in (vreemdelingen)detentie

Leden

Thomas Rinne, psychiater, Nederlandse Vereniging van Psychiatrie (NVvP) e CvA JWS

Imma van Galen, psychiater, NVvP

Alette Broekens, adviseur publieke gezondheid, AB JWS

Anton van Kalmthout, emeritus hoogleraar Strafrecht en Vreemdelingenrecht, CvA JWS

Revijara Oosterhuis, Projectmanager en Coördinator Stichting LOS - Meldpunt

Vreemdelingendetentie

Ronald Rijnders, psychiater, NVvP

Externe (ingehuurde) ondersteuning: Marieke de Ridder, tekstschrijver

Missie en doel

De werkgroep zet zich in voor:

- De afschaffing van de eenzame opsluiting als strafmaatregel in het gevangeniswezen en (vreemdelingen)detentie.
- Verbetering van de ten uitvoerlegging van de isolatie als orde-en veiligheidsmaatregel zodat de schadelijke effecten zo veel mogelijk worden gereduceerd. De isolatie als orde en veiligheidsmaatregel wordt alleen als ultimum remedium en zo kort mogelijk opgelegd.
- De isolatie moet aan strenge registratie, medische begeleiding en monitoring c.q. toezicht door externe onafhankelijke toezichtsorganen voldoen (zoals gebruikelijk in GGZ).
- Kennisspreiding over de schadelijke effecten van eenzame opsluiting en het creëren van draagvlak voor de afschaffing van de eenzame opsluiting bij verplegend personeel, huisartsen, psychiaters, justitieambtenaren en politici.

Activiteiten en resultaten

- Oproep voor Tweede Kamerleden en -commissies geschreven in samenwerking met Marieke de Ridder, echter vanwege val van kabinet en huidige politieke klimaat niet verstuurd.
- Afstemming met College voor de rechten van de Mens februari 2024
- Afstemming met advocaat over signalen isolatie op ROVkamer HTL Hoogeveen / brief en werkbezoek vanuit NVvP
- Presentatie/workshop over schadelijkheid isolatie bij Penitentiare Inrichting Almelo 24-10-2024
- Voorbereiding werkbezoek DC Rotterdam in 2025
- Afstemming rondom jaarthema JWS 2025

4.7 Werkgroep communicatie

Leden

Karine van 't Land, vicevoorzitter JWS, trekker werkgroep

Lode Wigtersma, secretaris JWS, lid werkgroep

Lisette Valk, vrijwilliger JWS, lid werkgroep

Femke Vrij, communicatiemedewerker JWS, lid werkgroep

Missie

Met aansprekende en effectieve communicatie vergroten we de impact van de Johannes Wier Stichting.

Doelen

- We maken de missie en activiteiten van JWS zichtbaar
- We versterken de band met vrijwilligers, belangstellenden en donateurs
- We dragen bij aan uitbreiding van onze achterban
- Professionele communicatiemedewerker Femke Vrij ondersteunt en voert uit
- Het E-zine is twee- tot driemaandelijks verschenen.
- We hebben doordachte, wekelijkse LinkedIn posts over JWS en actuele ontwikkelingen geplaatst, onder coördinatie van Femke en met input vanuit de werkgroepen, het bestuur en vrijwilligers. Het aantal volgers op LinkedIn is gestegen van ca. 850 tot ca. 1000 aan het einde van 2024
- We hebben succesvol en met partners aandacht gevraagd voor het JWS symposium
- We zijn gestart met interviews van markante vrijwilligers van JWS; het eerste interview is gepubliceerd.
- De website is actueel gehouden.

4.8 Werkgroep Mensenrechteneducatie

Leden

Jannemeis van Berkel, AB JWS (contactpersoon, tot 1 september)
Richard Starmans, AB JWS
Anita Ham, AB JWS
Manar S. Daoud, vrijwilliger JWS
Floor Roelofs, vrijwilliger JWS (contactpersoon, vanaf 1 september)
Cyril Sedney, vrijwilliger JWS

Missie en doelen

De Werkgroep Mensenrechteneducatie is gericht op gezondheidsmedewerkers die veel te maken hebben met kwetsbare groepen in de samenleving, en die tot taak hebben zorg te dragen voor het recht van iedere ingezetene van Nederland op een goede gezondheid, en goede gezondheidszorg. Om dit doel te realiseren zoekt de werkgroep samenwerking met onderwijsinstellingen, draagt bij aan publieksbijeenkomsten en verzorgt en onderhoudt de e-learnings van JWS. Dit alles wordt gedaan met de missie om bewustwording en kennis onder professionals te versterken en oog te hebben voor de mensen voor wie gelijke toegang en kwaliteit tot zorg ontbreekt of tekortschiet.

Activiteiten en resultaten

De werkgroep Mensenrechteneducatie is na een heroriëntatie in een nieuwe samenstelling gegaan met het volgende:

- Uitwerking en afronding van een film over kernthema's van JWS: Go the extra mile door Kabisa, onder leiding van filmmaker Robert Weijs.
- Ook waren er contacten met de hogescholen (HAN) om studenten te betrekken bij het maken van een e-learning over basiskennis van mensenrechten in zorg en welzijn.)
- Onderhoud aan de e-learning Zorg voor ongedocumenteerden is opgepakt. Zowel in technisch opzicht als inhoudelijk opzicht is actualisatie van de e-learning noodzakelijk om ook de accreditatie weer te kunnen regelen. Afronding in 2025.
- De andere twee e-learnings zullen daarna in onderhoud worden genomen.

4.9 Symposia en andere bijeenkomsten

De organisatie en uitvoering hiervan is een JWS-brede verantwoordelijkheid. Daarom wijden we hier een aparte paragraaf aan, met een opsomming van de activiteiten, verwijzingen naar verslagen en verlevendigd met wat beeldmateriaal.

Op 5 april 2024 vond het JWS Jaarsymposium 'Krachtige Kinderen in Actieonderzoek' plaats. Hier bespraken we hoe we als professionals beter kunnen omgaan met het recht van kinderen om gehoord en serieus genomen te worden. In dat kader publiceerden we eerder dit jaar het Manifest 'Kinderrechten in preventie, ondersteuning en zorg'. Het verslag vind je hier op de website en daarin vind je ook de foto's.

Op 7 juni en op 15 november was JWS als een van de partners van het congres Cultuursensitieve zorg aanwezig met een informatiestand.

Op 3 oktober waren wij vanuit de JWS werkgroep Ouderen en vooral ook vanwege de campagne 'Tolken terug in de zorg, alstublieft' aanwezig bij de bijeenkomst 'Samen cultuursensitief werken'. Deze werd georganiseerd in het kader van Diversity day 2024 door Gezond en Gelukkig Oud in Tilburg (GGoud).

Op 9 oktober hebben Simone Goosen, Rasha Raheim, Marah Taha en Alette Broekens vanuit de Johannes Wier Stichting een bijdrage geleverd aan het eerste symposium Zorg voor Nieuwkomers. Het onderwerp van de sessie was: Campagne voeren voor goede zorg voor mensen met een vlucht- of migratie achtergrond. Een verslag is hier te vinden.

Op 10 december, de Dag van de Mensenrechten, hielden JWS, Lampion, ASKV en de Nederlandse Straatdokters Groep een gezamenlijke bijeenkomst onder het motto: 'Recht op gezondheid is ook een mensenrecht voor mensen zonder verblijfsvergunning'.

<https://www.johannes-wier.nl/2024/12/recht-op-gezondheid-is-ook-een-mensenrecht-voor-mensen-zonder-verblijfsvergunning-symposium-en-intentieverklaring/>

4.10 Medische begeleiding bij honger- en dorststakingen

Regelmatig krijgt JWS vragen over medische begeleiding bij honger- en dorststakingen. Dat was ook in 2024 het geval. In eerste instantie is Fransje Sniijders, arts en oud-voorzitter van JWS, bereid om op vragen te reageren. Om niet alleen van Fransje Sniijders afhankelijk te zijn, hebben we ook andere artsen bereid gevonden zich hiervoor te willen inzetten. In 2024 hebben we geregistreerd hoeveel vragen of verzoeken JWS kreeg in verband met honger- en dorststaking. Dat waren er 12, verspreid over het jaar, van diverse aard en niet altijd passend bij wat JWS kan bieden. Sommige vragen hingen samen met Pro Palestina acties. Naar aanleiding daarvan kwamen ook informatievragen van journalisten. In twee gevallen betrof het individuele personen die hongerstaking overwogen. We hebben ook contact gezocht met Dokters van de Wereld in dit verband, maar DvdW heeft onvoldoende expertise in huis op dit gebied. Met Fransje Sniijders is overleg geweest om opnieuw af te bakenen op welk type vragen JWS via haar en collega's kan ingaan. Dit betreft uitsluitend vragen van professionals, meestal artsen, die in hun werk te maken hebben honger- en dorststakingen. Zij kunnen medische begeleiding krijgen van Fransje Sniijders of een andere arts met vergelijkbare expertise.

4.11 Bijdragen aan schaduwrapportages en brieven

1 maart 2024: Brief van JWS aan Zorgverzekeraars Nederland, 'Oproep om bij te dragen aan de integrale bekostiging van tolken'.

14 augustus 2024: JWS mede-ondertekende de NGO schaduwrapportage 2.0 VN-Vrouwenverdrag "Mind the gap: Addressing policy gaps in Women's Rights"

Het Netwerk VN-Vrouwenverdrag stuurt namens 90 ondertekenaars dit rapport naar het CEDAW-comité. De rapportage legt aan de hand van de artikelen van het VN-Vrouwenverdrag de grootste knelpunten in Nederlandse wetgeving en beleid op het gebied van vrouwenrechten bloot. De schaduwrapportage adviseert het CEDAW-comité in haar Constructive Dialogue met de Nederlandse overheid.

10 december 2024: JWS was medeondertekenaar van de Intentieverklaring Recht op Zorg.

5. Interne organisatie

5.1 Het bestuur van JWS

Het Algemeen Bestuur (AB) is viermaal bijeengewees, het Dagelijks Bestuur (DB) zeven maal. Eenmaal viel de vergadering van het AB uit omdat deze kort voor de Inspiratiemiddag plaats zou vinden. De samenstelling van het algemeen bestuur is tijdens het jaar 2024 gewijzigd. Twee bestuursleden namen afscheid, en er kwamen twee nieuwe bestuursleden: Sterre van der Heyden, tevens coördinator van Jong JWS als algemeen bestuurslid, en Lode Wigersma als secretaris.

De vergaderingen van het DB verliepen online via beeldbellen. De vergaderingen van het AB zijn meestal online gehouden.

5.2. Secretariaat

De secretariaatsmedewerker Esmée Voets had de touwtjes op kantoor in handen, ondersteund door de voorzitter en de secretaris van JWS.

5.3 Comité van Advies

In 2024 heeft het Comité van Advies samen met het hele Algemeen Bestuur eenmaal een online en eenmaal een live bijeenkomst gehad.

5.4 Vrijwilligers

Dit jaar hebben we met alle vrijwilligers een inspiratiesessie gehouden in de Embassy of the Free Mind in Amsterdam. Er is gediscussieerd over de mogelijke gevolgen van het beleid van het nieuwe kabinet voor de werkzaamheden van JWS, en we hebben besloten om met ingang van 2025 een centraal jaarthema vast te stellen dat prioriteit heeft in het JWS programma. Het thema dat gekozen is, is “Geen isolatie in (vreemdelingen)detentie”, waarbij de betreffende werkgroep in the lead is, gesteund door vrijwilligers uit andere werkgroepen.

Onze dank gaat uit naar alle vrijwilligers, in en buiten het bestuur, die zich ingezet hebben voor JWS. Het aantal vrijwilligers is in het afgelopen jaar opnieuw gegroeid. We zijn blij dat mensen die het bestuur of werkgroep verlieten (incidenteel) beschikbaar bleven en zich als actieve vrijwilliger willen blijven inzetten.

5.5 Financiële steun

JWS draait niet alleen op vrijwilligers maar ook op donaties. We zijn onze donateurs dankbaar voor de financiële bijdragen waarmee zij onze activiteiten steunen. Veel donaties komen aan het einde van het jaar binnen als reactie op de zogenaamde ‘bedelbrief’ die we jaarlijks meezenden met Medisch Contact. In 2024 is er een “donatieknop” toegevoegd aan website en E-zine, waardoor er het hele jaar door donaties binnenkomen. JWS is in financieel opzicht gezond maar we missen structurele externe financiering, hetgeen moeilijk te verkrijgen is.

Voor een jaaroverzicht van de financiën verwijzen we naar de jaarrekening 2024 op onze website. We onderzoeken op welke andere manier we middelen kunnen verwerven om met name grotere projecten, zoals het ontwikkelen van nieuwe e-learnings of andere educatieve tools, kunnen financieren.

5.6 Kantoor in Amnestyhuis

We blijven tevreden met onze huisvesting in het Amnestyhuis in Amsterdam, ook na de verhuizing binnenshuis naar een kleinere kantoorruimte. We danken de medewerkers van de afdeling Beheer van Amnesty International voor de hand- en spandiensten die zij bieden. In 2024 konden we opnieuw gebruik maken van onze huisvesting en de zalen van Amnesty.

5.7 Overige samenwerking

De JWS is partner van IFHHRO: Medical Human Rights Network, waarvan het hoofdbestuur in Nederland zetelt. JWS is lid van de Stuurgroep Lampion voor uitgeprocedeerde asielzoekers. Met enige regelmaat hebben we contact met organisaties die raakvlakken met ons werk hebben, zoals de NVvP, de KNMG, Dokters van de Wereld, ASKV, Straatdokters en Pharos.

6. Bestuur, secretariaat en CvA

6.1 Het bestuur

Het algemeen bestuur (AB) van JWS werd per 31.12.2024 gevormd door:

Alies Struijs, ethicus, voorzitter

Karine van 't Land, Arts Maatschappij + Gezondheid, voorzitter KAMG, university lecturer Rijkuniversiteit Groningen en Aletta Jacobs School of Public Health, vicevoorzitter

Lode Wigersma, arts n.p., secretaris

Ronald Wopereis, financieel adviseur, penningmeester

Alette Broekens, MPH, algemeen bestuurslid

Anita Ham, medisch antropoloog & socioloog, algemeen bestuurslid

Sterre van der Heyden, orthopedagoog, promovenda kinder- en jeugdpsychiatrie, algemeen bestuurslid

6.2 Secretariaat & communicatie

Esmée Voets is onze secretariaatsmedewerker. Femke Vrij is parttime communicatiemedewerker.

6.3 Comité van Advies (CvA)

Het CvA bestond op 31-12-2024 uit de volgende leden:

Prof. Dr. I.D.(Inez) de Beaufort, emeritus hoogleraar Medische Ethiek en Filosofie

Drs. J.W. (Jan Willem) Bruins, directeur Beroepsvereniging van professionals in sociaal werk

Mr. dr. B.J.M. (Brenda) Frederiks, Universitair docent gezondheidsrecht, afdeling ethiek, recht en humaniora, Amsterdam UMC

Prof. Dr. A.M. (Anton) van Kalmthout, emeritus hoogleraar Strafrecht en Vreemdelingenrecht, en o.a. lid van het Comité ter Preventie van Martelingen (CPT)

Prof. Dr. A. (Toine) Lagro – Janssen, huisarts, emeritus hoogleraar Vrouwenstudies Medische Wetenschappen

Prof. Dr. E.P. (Eric) Moll van Charante, huisarts, senior-onderzoeker afdeling Huisartsgeneeskunde/Sociale Geneeskunde Amsterdam UMC

Dr. Th. (Thomas) Rinne, psychiater, Hoofd van het Bureau voor Onderzoek en Educatie van het NIFP

Prof. mr. dr. B.C.A. (Brigit) Toebes, hoogleraar Gezondheidsrecht in Internationaal Perspectief

7. Contact

Voor informatie over de activiteiten of publicaties van JWS verwijzen wij u graag naar onze website: www.johannes-wier.nl. Mocht u vragen hebben of informatie willen ontvangen over mogelijkheden om persoonlijk of financieel te kunnen bijdragen aan het werk van JWS, staan wij u graag te woord.

U kunt schriftelijk, per e-mail of via website contact met ons opnemen.

Johannes Wier Stichting

Keizersgracht 177

1016 DR Amsterdam

info@johannes-wier.nl

www.johannes-wier.nl

